

Katholieke
Universiteit
Leuven

Hoger Instituut voor de
Arbeid

E. Van Evenstraat 2e
B-3000 Leuven

STEUNPUNT W.A.V.

E. Van Evenstraat 2 B
3000 LEUVEN
Tel. 016/28.32.39

DE LAATSTEJAARS IN HET ARRONDISSEMENT LEUVEN

De toekomstplannen

Jan DENYS

Projectleiding :
Hubert COSSEY

INHOUD

Inleiding	1
1. Methode en respons	1
2. De resultaten	4
2.1. De toekomstplannen	4
2.2. Welke factoren spelen een rol in 'de keuze' van de leerlingen ?	11
2.2.1. De schoolloopbaan	11
2.2.2. Het sociaal milieu	14
A. Het ASO	15
B. Het TSO	16
C. Het BSO	18
2.2.3. Het geslacht	20
2.2.4. Samenvatting	21
2.3. Degenen die al werk vonden	23
3. Besluit	24
4. Bijlagen	26

INLEIDING

In de vorige drie rapporten hebben we de situatie van de laatstejaars in het arrondissement Leuven beschreven. In het vierde rapport brengen we verslag uit van de eerste enquête die we bij de laatstejaars hebben gehouden in mei en juni van dit jaar. In deze enquête peilden we naar de toekomstplannen van de leerlingen. Het rapport bevat de belangrijkste algemene resultaten van deze enquête. Elke school die meewerkte aan deze enquête krijgt, los van dit rapport, ook nog eens de resultaten van de school zelf meegedeeld.

1. METHODE EN RESPONS

We opteerden voor een korte schriftelijke enquête bij alle schoolverlaters in het arrondissement. De vragenlijst werd zo opgesteld dat deze in maximum vijf minuten door de leerling kon worden ingevuld. In deze vragenlijst peilden we naar de toekomstplannen van de leerlingen. Na het beëindigen van het secundair onderwijs zijn er strikt genomen drie mogelijkheden. Of men studeert verder, of men gaat werken, of men blijft thuis. Het grote voordeel van een schriftelijke enquête is de lage kostprijs, het nadeel daarentegen de lage respons. Om deze lage respons tegen te gaan opteerden we voor een intensieve begeleiding. Voor de paasvakantie werden alle scholen in het arrondissement Leuven telefonisch gecontacteerd. Daarin werd de enquête voorgesteld en werd gevraagd of de school bereid was mee te werken. Tevens werd gevraagd op welk moment de enquête bij voorkeur moest plaatsvinden. Gezien de specificiteit van de vraagstelling was het wenselijk om de enquête zo laat mogelijk op het schooljaar te organiseren. Iedereen die vertrouwd is met de schoolwereld weet echter dat de schoolrationaliteit precies het omgekeerde vereist: nl. zo vroeg mogelijk in het derde trimester. In de praktijk werden de meeste enquêtes afgenomen eind mei, begin juni. Alle enquêtes werden verstuurd of gebracht naar de scholen in het begin van het derde trimester. De organisatie van de enquête werd overgelaten aan

de school zelf. De handleiding voor de enquête werd schriftelijk verstuurd.

Het spreekt vanzelf dat het succes van deze enquête zowel naar kwaliteit als naar respons voor een groot stuk afhankelijk is van de wil tot medewerking van de scholen. We kunnen hier drie types scholen onderscheiden.

- 1) De scholen die weigeren mee te werken.
- 2) De scholen die wel meewerken maar weinig inspanningen leveren voor een hoge respons en een goede kwaliteit.
- 3) De scholen die wel meewerken en grote inspanningen leveren voor een hoge respons en een goede kwaliteit.

De grote meerderheid van de scholen behoort tot categorie 3 en leverden knap werk. Slechts één school weigerde mee te werken aan de enquête omdat de naam op de enquête moest worden ingevuld. Een tiental scholen kunnen we rekenen tot de tweede categorie. Deze 'mindere' medewerking had zeker niet meteen te maken met slechte wil. Verschillende scholen worden bedolven onder het wetenschappelijk onderzoek. De soms krappe personeelsbezetting kan deze extra-taken niet altijd aan.

In juni werden alle scholen die nog niet hadden binnengestuurd opnieuw telefonisch benaderd. Ook die scholen die slechts onvolledig hadden ingestuurd werden opnieuw gecontacteerd. In heel wat gevallen kon hier nog een mouw worden aangepast. Uiteindelijk kregen we 4.261 formulieren binnen. Op 5.235 laatstejaars in het schoolse onderwijs betekent dit een respons van 81,4%. Bij 167 formulieren was de naam of de richting niet vermeld. Deze werden niet weerhouden voor verdere verwerking. Indien we deze aftrekken van de totale respons komen we op 4.094 te verwerken formulieren. Verdeeld over de zes studievormen bereiken we de volgende respons.

Tabel 1 : Verdeling van de respons over de verschillende studievormen

	Respons	Aantal laatstejaars	Percentage
ASO	1.694	2.259	75%
TSO	1.140	1.374	83%
BSO	1.008	1.287	78,3%
Deeltijds onderwijs	44	50	88%
BuSO	95	116	81,9%
Middenstand	113	149	75,8%
	4.094	5.235	78,2%

De voor een schriftelijke enquête reeds hoge respons van 78,2% wordt kunstmatig laag gehouden door de weigering van één school om mee te werken en de extreem lage score van bepaalde scholen. Van de 50 scholen die in het arrondissement Leuven één of meer studievormen ASO, TSO of BSO inrichten halen er slechts 13 een lagere score dan het gemiddelde (4 Rijksscholen, 7 vrije scholen, 1 provinciale en 1 gemeentelijke school). Liefst 27 scholen halen een score van meer dan 90% (20 vrije scholen, 5 rijksscholen, 1 gemeentelijke en 1 provinciale).

Hoe is de non-respons van 21,8% nu te verklaren ?

- Twee scholen hadden problemen i.v.m. het invullen van de namen en geven de leerlingen uitdrukkelijk de mededeling dat de namen niet moesten worden ingevuld. In de ene school vulde slechts 50% van de leerlingen de vragenlijst met naam in, in de andere school was dit slechts 20%. Samen was dit goed voor 3,2% van de non-respons. Het gaat om de 167 hierboven reeds vermelde formulieren.
- Een andere school weigerde mee te werken aan de enquête omdat de namen van de leerlingen moesten worden bekendgemaakt (2,5%).
- In één school werden de enquêtes niet - zoals aanbevolen - in klas ingevuld maar thuis. De respons lag hier merkkelijk lager dan gemiddeld (1,9%).
- Een slechte organisatie in sommige scholen zorgde ervoor dat de vragenlijsten niet op tijd werden verspreid (4%).

- In sommige scholen werd een afdeling of het zevende jaar vergeten omdat men verkeerdelijk dacht dat de enquête niet voor deze groep gold (percentage niet te schatten).
- Tenslotte zijn er de toevallige gebeurtenissen. In sommige gevallen was de betrokken leerling niet op school op het moment dat de vragenlijst werd uitgedeeld (reis, stage, ziekte) (we schatten deze non-respons op minimum 5%).
- Tenslotte kan een individuele leerling ook weigeren om de enquête in te vullen. De ervaring leert echter dat het aantal 'individuele' weigeringen heel beperkt is. Meestal is deze beslissing beïnvloed door school en/of leraar.

Het grootste deel van de non-respons kunnen we dus verklaren. Mits een nog betere organisatie en nog betere afspraken moet het mogelijk zijn deze non-respons ietwat te beperken. Een respons van ongeveer 90% lijkt ons een absoluut maximum.

2. DE RESULTATEN

2.1. De toekomstplannen

De centrale vraag in de enquête ging over de toekomstplannen van de leerlingen. We beginnen met een globale tabel die de resultaten weergeeft per studievorm. Voor het Middenstandsonderwijs geven we een aparte tabel gezien de antwoordmogelijkheden daar enigszins werden aangepast aan de typische situatie van deze studievorm.

Tabel 2a : De toekomstplannen van de laatstejaars in het schoolse onderwijs per onderwijsvorm

toekomstplan	studievorm				
	ASO	TSO	BSO	D.O.	BuSO
Niet ingevuld	0,2	0,2	0,3	6,8	2,1
Verder studeren	90,4	54,7	31,0	18,2	40,0
Zittenblijven	0,4	0,7	1,0	0,0	1,1
Werken, reeds werk	0,1	3,5	5,9	4,6	11,6
Werken, nog geen werk	1,0	15,3	29,6	9,1	29,5
Werken, in september gaan werken, terug naar school	0,8	3,8	8,4	4,6	3,2
Stoppen met studeren, maar NIET werken	0,1	0,0	0,4	0,0	0,0
Geen plannen, leger	0,2	5,4	7,6	13,6	8,4
Weet niet	5,6	13,3	13,5	22,7	3,2
Andere	1,1	3,3	2,4	20,5	1,1
	100% =	100% =	100% =	100% =	100% =
	1.694	1.140	1.008	44	95

Deze resultaten spreken voor zich en laten aan duidelijkheid niets te wensen over. In het ASO studeert minsten 90% verder wat overeenkomt met vroegere resultaten. Nauwelijks 2% heeft plannen om te gaan werken maar nauwelijks 0,1% had al werk vooraleer de schoolbanken te verlaten en nog eens 0,8% heeft verder studeren nog niet helemaal afgezworen. Het aantal personen dat voor de examens reeds beseft dat het jaar zal moeten worden overgedaan is ongetwijfeld te laag (0,4%). Wellicht schuilen er onder de twijfelaars (5,6%) nog een aantal zittenblijvers.

Voor het TSO blijkt nog eens dat het niet langer een finaliteitsonderwijs is. Meer dan de helft van de leerlingen studeren immers verder (55%). In tegenstelling tot het BSO gaat het hier slechts om een minderheid dat van een zesde naar een zevende jaar overgaat. De grote meerderheid start studies op een hoger niveau. Het aandeel dat van plan is om de arbeidsmarkt te betreden kunnen we vaststellen op zo'n 28%. Ook het

aandeel 'legerdienst' kunnen we hier nl. bijtellen omdat het weinig waarschijnlijk is dat personen na hun legerdienst nog verder studeren. Het aandeel personen dat begin juni reeds een contract op zak had is vrij laag (3,5%). Het is dus NIET zo dat een meerderheid van degenen die wensen naar de arbeidsmarkt te gaan reeds aan de paasvakantie een contract hebben. Dit is een vreemde vaststelling als we de berichten in de kranten lezen waar bedrijfsleiders verklaren dat ze niemand vinden voor de beschikbare vacatures. Ook als we de resultaten per richting bekijken blijft deze vreemde vaststelling. In de richtingen mechanica, elektriciteit heeft nooit meer dan ongeveer 10% reeds werk. Het aandeel in deze richtingen dat werk zoekt schommelt tussen de 20 en de 40%. Ook in deze richtingen wensen veel laatstejaars verder te studeren.

De enige mogelijke verklaring lijkt ons het tijdstip te zijn. De enquête werd afgenomen eind mei, begin juni. De klachten van de bedrijfsleiders waren in de krant te lezen half juli. Het is dus mogelijk dat in de maand juni en begin juli nog heel wat zoekers werk aangeboden kregen. In elk geval is de kans groot dat de meerderheid van de zoekers snel werk zullen vinden. Voor meer duidelijkheid hieromtrent moeten we verder onderzoek afwachten.

In het BSO blijkt één op drie verder te studeren. Het gaat in bijna alle gevallen om zesdejaars die overgaan naar een zevende specialisatiejaar. Het aandeel dat beslist naar de arbeidsmarkt te gaan bedraagt ongeveer de helft. Het aandeel dat reeds werk heeft is zo'n 6%. Ook hier is het aandeel twijfelaars groot. Minder dan één procent beslist om na de studies NIET te gaan werken en gewoon thuis te blijven. Het heeft dus geen zin om richtingen in het beroepsonderwijs in stand te houden die NIET voorbereiden op een functie op de arbeidsmarkt.

Voor het deeltijds onderwijs kunnen weinig conclusies worden getrokken. Het aandeel onbeslisten ligt hier vrij hoog. Ongeveer één op drie leerlingen wenst te gaan werken. Ongeveer één op vijf studeert verder wat betekent dat ze in het deeltijds onderwijs wensen te blijven.

In het Buitengewoon secundair onderwijs tenslotte is het aandeel dat 'verder studeert' verrassend hoog. Ook hier gaat het zonder uitzondering om

leerlingen die een extra vijfde jaar volgen. Meer dan de helft wenst echter de arbeidsmarkt te betreden wat vergelijkbaar is met het BSO. Het aandeel dat reeds werk heeft ligt hier vrij hoog (11,6%).

Voor het Middenstandsonderwijs tenslotte geven we een aparte tabel weer.

Tabel 2b : De toekomstplannen van de laatstejaars in het Middenstands-
onderwijs

Niet ingevuld	0,0
Verder studeren	0,9
Zittenblijven	1,8
Werken in bedrijf waar men al werkte	38,1
Werken maar in ander bedrijf	11,5
Werken, nog geen werk	23,0
Stoppen met studeren, maar nog niet werken	0,0
Geen plannen, leger	11,5
Weet niet	11,5
Andere	1,8

100% = 113

De gerichtheid op de arbeidsmarkt is hier veel groter in vergelijking met de andere studievormen. In het ASO wensten nauwelijks zo'n 2% de arbeidsmarkt te betreden. In het TSO bedraagt dit aandeel reeds 28%. Voor het BSO komen we op 51,5%. Het Deeltijds Onderwijs scoort slechts 31,9% en het BuSO 52,7%. Voor het Middenstandsonderwijs komen we op liefst 84,1%. De rest kunnen we grotendeels rangschikken onder de noemer 'twijfelaars'. Ook het aandeel personen dat reeds werk heeft ligt hier stukken hoger in vergelijking met de andere studievormen. Eén op twee schoolverlaters weet reeds waar hij of zij zal werken. Voor de meerderheid is de werkkring dezelfde als degene waar de stage werd doorgebracht. Een kleiner aandeel vond werk in een andere werkkring. In heel veel gevallen gaat het om schoolverlaters die in de zaak thuis worden tewerkgesteld.

Tot zover de eerste globale resultaten voor wat betreft de toekomstplannen van de laatstejaars in het secundair onderwijs. Voor we bekijken welke factoren nu een invloed uitoefenen op deze toekomstplannen gaan we eerst na of er verschillen bestaan tussen de verschillende richtingen in het TSO en het BSO. Gezien de veelheid aan richtingen is het wenselijk om deze te groeperen. De geïnteresseerde lezer kan echter in bijlage de resultaten vinden per specifieke richting (zie bijlage 1).

Tabel 3 : De toekomstplannen van de laatstejaars in het TSO volgens richting

	Mech. Elektr.	Chemie	Handel	Verzor- ging	Soc. Techn.	Ind. & tech. Wetensch.
Niet ingevuld	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	35,8	73,1	57,8	47,0	79,7	89,6
Zittenblijven	0,5	0,0	0,5	0,0	1,6	0,0
Werken, reeds werk	5,4	1,9	1,3	0,0	1,6	2,8
Werken, geen werk	20,1	11,5	12,2	31,8	1,6	1,9
Werken, in sept. gaan werken, terug naar school	2,0	5,8	6,6	7,6	4,7	0,0
Stoppen met studeren maar NIET werken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Geen plannen, leger	11,7	5,8	3,4	0,0	0,0	0,0
Weet niet	19,8	1,9	14,9	7,6	7,8	4,7
Andere	4,0	0,0	3,2	6,1	3,1	0,9
	100% = 349	100% = 52	100% = 377	100% = 66	100% = 64	100% = 106

Tussen de richtingen merken we vrij grote verschillen. In de richtingen chemie, sociaal technische en industriële & technische wetenschappen wenst de overgrote meerderheid verder te studeren. De laatste richting haalt zelfs een cijfer dat vergelijkbaar is met het ASO. In de richting verzorging ligt het aantal verderstuderenden ongeveer op de helft. Het gaat hier niet altijd om studies op een hoger niveau. Een aantal leerlingen volgen ongetwijfeld een zevende jaar. Hetzelfde fenomeen vinden we terug in de richting mechanica-elektriciteit. Ook hier zijn er bij de verderstuderenden veel leerlingen die een zevende jaar volgen. Opvallend is hier het aantal twijfelaars. Eén op vijf weet nog niet wat hij het volgend jaar gaat doen ! Dit zou kunnen te maken hebben met de grote vraag naar deze afgestudeerden. De betrokken jongeren moeten de keuze maken tussen een opleiding op hoger niveau of een zevende jaar of een onmiddellijke job. Als we aannemen dat ongeveer de helft van de 'twijfelaars' zouden beslissen om te gaan werken dan zouden we het aandeel dat niet verder studeert kunnen schatten op ongeveer de helft. Hierboven wezen we reeds op de, op het eerste zicht, verrassende vaststelling dat slechts een klein aandeel van de laatstejaars in deze richting reeds een contract op zak hebben. Nauwelijks 5% wisten begin juni waar ze zouden werken. Blijkbaar beginnen de ondernemingen met de recruteringen pas eind juni of in juli.

Tabel 4 : De toekomstplannen van de laatstejaars in het BSO volgens richting

	Metaal	Hout	Perso- nenver- zorging	Haar- tool	Hotel	Kan- toor	Kle- ding Verkoop
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,7
Verder studeren	28,1	40,0	33,7	35,0	23,2	30,9	32,8
Zittenblijven	3,3	0,0	0,5	0,0	3,6	0,0	1,5
Werken, reeds werk	5,8	7,5	4,1	5,0	10,7	3,6	6,0
Werken, geen werk	19,8	11,3	42,0	23,0	12,5	36,6	38,8
Werken, in sept. gaan werken, terug naar school	0,8	3,8	9,3	14,0	10,7	11,9	6,7
Stoppen met studeren maar NIET werken	0,0	0,0	0,5	2,0	0,0	0,5	0,0
Geen plannen, leger	22,8	20,0	0,0	1,0	12,5	1,0	0,0
Weet niet	18,2	11,3	9,3	15,0	19,6	14,9	12,7
Andere	1,7	6,3	0,5	5,0	7,1	0,0	0,7
	100% = 121	100% = 80	100% = 193	100% = 100	100% = 56	100% = 194	100% = 134

De verschillen tussen de richtingen in het BSO zijn niet zo groot als in het TSO. Het aandeel verderstuderenden varieert voor de meeste richtingen tussen de 30 en de 40%. Het gaat hier in tegenstelling tot het TSO niet om studies op hoger niveau maar bijna uitsluitend om zesdejaars die een zevende jaar wensen te doen. In de richting personenverzorging bestaat de mogelijkheid om een cyclus aanvullend secundair onderwijs te volgen. Het aandeel twijfelaars varieert binnen de richtingen tussen de 10 en de 20%. Het aandeel tenslotte dat zich naar de arbeidsmarkt richt varieert van 42,6% (Hout) tot 55,9% (Personenverzorging).

Voor de andere studievormen zijn de aantallen per specifieke studierichting te klein om tot significante resultaten te kunnen komen.

Voor de Middenstand zijn de resultaten per richting opgenomen in bijlage (zie bijlage 2). De enige vaststelling die we hier kunnen maken is dat afgestudeerden in de richting garage voor de helft reeds weten waar ze zullen werken. In deze richting kleinhandel is dat slechts één derde. In het laatste geval gaat het uitsluitend om personen die blijven werken bij de patroon waar ook de opleiding werd gevolgd.

Tot zover een eerste globaal overzicht van de toekomstplannen van de laatstejaars. De schatting die we in juni maakten over de percentages 'verderstuderen' blijkt in grote mate te kloppen. Enkel het feit dat nogal wat laatstejaars in het BuSO nog een extra vijfde jaar volgen werd niet ingerekend.

2.2. Welke factoren spelen een rol in 'de keuze' van de leerlingen ?

Nadat we op een vrij algemene wijze de toekomstplannen van de leerlingen hebben geschetst willen we in een tweede deel nagaan welke factoren hier een rol spelen. Een eerste factor is reeds bekend : de studievorm. De kans dat iemand verderstudeert op hoger niveau is hoger in het ASO dan in het TSO. De kans dat iemand gaat werken is het grootst in het Middenstandsonderwijs. Vanzelfsprekend zijn er echter nog andere factoren die een rol spelen.

2.2.1. De schoolloopbaan

Wie in zijn studies op secundair niveau reeds één of meer jaren moest dubbelen zal minder geneigd zijn om verder te studeren zo luidt de hypothese. In de volgende tabel gaan we na of dit opgaat voor deze populatie.

Tabel 4 : De toekomstplannen van de leerlingen gekruist met het aantal jaren gedubbeld

Aantal jaren gedubbeld	0	1	2	3<
Toekomstplannen				
Verder studeren	68,9	51,3	43,9	29,6
Zittenblijven	0,5	0,8	1,4	0,0
Werken, reeds werk	2,7	5,1	6,0	12,7
Werken, nog geen werk	11,1	15,4	17,9	23,9
Werken, in september geen werk terug naar school	4,0	4,5	5,2	4,2
Stoppen met studeren maar niet werken	0,1	0,2	0,3	0,0
Geen plannen, leger	3,1	5,4	6,2	15,5
Weet niet	7,5	14,1	15,5	8,4
Andere	2,1	3,3	3,8	4,2
	N = 2.577	N = 1.038	N = 369	N = 71

De conclusies zijn vrij duidelijk. Wie één of meer jaar dubbelt in het secundair onderwijs houdt het sneller voor bekeken na het beëindigen van de studies. Wie één of twee jaar heeft gedubbeld twijfelt bovendien meer in vergelijking met zij die geen enkel jaar verloren. Misschien komt dit omdat zij nog niet wisten of er al of niet opnieuw moest worden gedubbeld.

Bij de categorie 'zittenblijven' zien we trouwens dat deze aandelen laagst liggen bij degenen die nog geen jaar moesten overdoen. Het percentage zittenblijven in de categorie 3< wekt in dit opzicht misschien verwondering maar ons inziens gaat het hier om personen die ongeacht of ze slagen of niet in elk geval de schoolbanken zullen verlaten. Wie dus eens een jaar gedubbeld heeft, zou dus meer kans hebben om opnieuw te dubbelen.

We moeten echter voorzichtig zijn. Het aantal jaren dat een leerling dubbelt is op zijn beurt beïnvloed door andere factoren. We kunnen dus niet

zonder meer deze invloed louter en alleen toeschrijven aan het aantal jaren dat men heeft gedubbeld.

Het vermoeden bestaat dat het sociaal milieu een serieuze invloed uitoefent op de schoolloopbaan. Hoe lager het sociaal milieu hoe meer kans de betrokkenen zouden hebben om een jaar te dubbelen. We operationaliseren sociaal milieu hier met 'beroep vader'. Onze cijfers geven wel enig verschil maar deze zijn minder groot dan verwacht. Laatstejaars, wiens vader directeur is of behoort tot het hoger kader, hebben in 31,7% van de gevallen een jaar gedubbeld. Hetzelfde aandeel vinden we ongeveer voor de vrije beroepen 30,5%. Bij de arbeiders vinden we - zoals verwacht - een hoger percentage : 35,9%. Bij de bedienden vinden we - en dit is wel verrassend - nog een iets hoger percentage 36,6%. Bij zelfstandigen is dit zelfs 41% (zie bijlage 3). Naast het beroep van de vader kunnen we nog andere invloeden nagaan. Zo weten we uit de enquête of de vader wekt, werkloos, gepensioneerd, ziek of overleden is. Zoals verwacht hebben jongeren wiens vader werkt de beste score. Ongeveer 35% heeft hier één of meer jaren gedubbeld. In dalende volgorde krijgen we gepensioneerd of werkloos (38%), ziek (40,5%) en overleden (52,5%) (zie bijlage 4).

Heeft de functie van de moeder een invloed ? Laatstejaars wiens moeder een vrij beroep uitoefent hebben minst kans om één of meer jaren te dubbelen (30%).

Dan volgen bedienden en directrices en hoger kader (ongeveer 34%). Voor arbeidsters komen we op 37,5%. Zelfstandigen scoren weer het zwakst (bijna 44%) (zie bijlage 5).

Laatstejaars wiens moeder werkloos is hebben minder kans om één of meer jaren te dubbelen dan zij wiens moeder werkt (32 en 35,5%). Zieke moeders geven 36,5%, huisvrouwen zelfs 37%. De hoogste kans geven gepensioneerde en overleden moeders (46,5 en 65,5% !) (zie bijlage 6).

Ook tussen de richtingen merken we vrij grote verschillen. In het ASO bv. heeft in de richting klassieke minder dan 1 op 10 laatstejaars een jaar gedubbeld. In de wiskunde-wetenschappen is dit één op vijf, in de economische richting één op vier. Voor de richting menswetenschappen komen we echter op meer dan één op twee. De zwakste richting is

duidelijk de sportwetenschappen waar twee op drie laatstejaars één of meer jaren dubbelden (zie bijlage 7).

Ook in het TSO zijn er vrij aanzienlijke verschillen tussen de richtingen. De beste richting is hier de industriële en technische wetenschappen waar 32% één of meer jaren dubbelde. Dan volgen die meisjesrichtingen (kledij, verzorging en sociaal technische) waar 37,5% in dit geval verkeerden. Merkelijk zwakker scoort chemie waar één op twee, één of meer jaren dienden over te zitten. De richting handel en mechanica, elektriciteit sluiten de rij af met respectievelijk 55 en bijna 60% dubbelaars (zie bijlage 7).

Minstens even grote verschillen stellen we tenslotte in het BSO vast. De sterkste richting is hier 'hout' met slechts 31% overzitters. Dan volgen kleding & verkoop (34,6%), verzorging en haartooi (36%), kantoor (45%), metaal (52%) en hotel (61%) (zie bijlage 7).

Een laatste en verrassend onderscheid vinden we tussen de geslachten. In alle onderwijsvormen hebben meer jongens dan meisjes één of meer jaar gedubbeld (zie bijlage 10).

Het al of niet verderstuderen is dus beïnvloed door het al of niet overzitten van één of meer leerjaren. dit overzitten zelf is ongetwijfeld ook beïnvloed door andere factoren zoals intelligentie, sociaal milieu, studierichting en -vorm en geslacht. We kunnen deze invloeden enkel vaststellen, hoe ze precies spelen is tot op heden niet zo duidelijk.

2.2.2. Het sociaal milieu

Hierboven beschreven we de invloed van het sociaal milieu op het al of niet overzitten. We vermoeden echter dat het sociaal milieu ook een rechtstreeks effect heeft op het al of niet verderstuderen. Dit gaan we na in de volgende reeks tabellen. Gezien het belang van deze factor bekijken we de tabellen voor de drie grote studievormen apart.

A. Het ASO

Tabel 7 : De toekomstplannen van de laatstejaars in het ASO volgens beroep vader

Toekomst- plannen	verder studeren	overzitten	werken geen werk	werken sept. werk	werken geen leger	geen plannen	weet niet	andere	
Beroep vader									
Niet ingevuld	84,6	0,0	0,0	1,9	0,0	1,9	11,5	0,0	N = 52
Zelfstandige	83,9	0,7	0,0	2,8	2,1	0,7	9,8	0,0	N = 143
Directeur hoger adm.	92,6	0,4	0,0	0,7	0,4	0,0	4,1	1,9	N = 270
Bedienden	92,7	0,3	0,1	0,5	0,9	0,1	4,3	1,0	N = 785
Verkopers	82,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	5,9	N = 17
Land- en tuinbouw	86,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	4,5	N = 44
Arbeiders	87,1	0,4	0,0	2,8	0,8	0,4	8,0	0,4	N = 249
Vrij beroep	94,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	1,4	N = 74
Beroepsmilitair	92,6	1,9	1,9	0,0	1,9	1,9	1,9	0,0	N = 74

Hoewel de verschillen niet zo groot zijn blijkt toch dat kinderen van directeurs of lager kader, bedienden en vaders die een vrij beroep uitoefenen iets meer van plan zijn verder te studeren dan kinderen van zelfstandigen, arbeiders en land- en tuinbouwers. De verschillen worden bijna volledig verklaard door de hogere aandelen twijfelaars bij deze laatste categorieën. Dezelfde invloed speelt ongeveer bij het beroep van de moeder. Ook hier blijkt dat kinderen van directeurs en hoger kader en bedienden meer van plan zijn om verder te studeren (93%). Laatstejaars wiens moeder huisvrouw is studeren iets minder verder (88%). Kinderen van arbeidsters tenslotte studeren tenslotte in slechts 81% van de gevallen verder.

Ook al naargelang de vader werkt, werkloos, gepensioneerd, ziek of gestorven is merken we interessante verschillen.

Schoolverlaters wiens vader gestorven is of werkt zijn in 92% van de gevallen van plan om verder te studeren. Dan volgen in dalende orde degenen met gepensioneerde (84%), zieke (82%) en werkloze vader (73%). Ook hier blijken de twijfelaars in deze laatste gevallen een groter aandeel uit te maken.

De positie van de moeder sorteert dan weer een ander verschil. Kinderen wiens moeder werkloos is blijken iets meer verder te studeren dan degenen wiens moeder werkt (95% t.o.v. 92%). De huisvrouwen scoren nog iets minder (89%).

B. Het TSO

Tabel 7 : De toekomstplannen van de laatstejaars in het TSO volgens beroep vader

Toekomst- plannen	verder studeren	overzitten	werken geen werk	werken sept. werk	werken geen plannen leger	weet niet	andere		
Beroep vader									
Niet ingevuld	53,6	1,5	7,3	13,0	1,5	4,4	13,0	5,8	N = 69
Zelfstandige	52,1	0,8	4,2	10,9	4,2	4,2	19,3	4,2	N = 119
Directeur hoger adm.	61,9	3,2	3,2	4,8	0,0	1,6	20,6	4,8	N = 63
Bedienden	58,7	0,7	2,4	15,6	2,9	6,0	11,1	2,4	N = 450
Verkopers	88,9	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	N = 9
Land- en tuinbouw	46,9	0,0	9,4	15,6	6,3	6,3	12,5	3,1	N = 32
Arbeiders	49,4	0,3	3,7	19,7	5,7	6,3	12,6	2,3	N = 350
Vrij beroep	53,8	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	23,1	15,4	N = 13
Beroepsmilitair	53,1	0,0	0,0	12,5	6,3	3,1	18,8	6,3	N = 32

Hier stellen we hetzelfde fenomeen vast als in het ASO. Ook hier blijken kinderen van directeurs en hoger kader & bedienden meer van plan te zijn om verder te studeren. Kinderen van zelfstandigen, arbeiders en land- en tuinbouwers hebben duidelijk minder plannen in

die zin. Het verschil is deze keer niet te verklaren door de categorie twijfelaars. Kinderen van land- en tuinbouwers en arbeiders hebben duidelijk meer de intentie om naar de arbeidsmarkt te gaan (35,5 en 37,5%). Voor bedienden komen we op 27%, zelfstandigen 23,5% en directeurs en hoger kader slechts 13%.

De functie van de moeder heeft ongeveer dezelfde invloed. Kinderen van bedienden studeren in twee derden van de gevallen verder. Bij zelfstandigen is dit 57%, bij arbeidsters 44% en huisvrouwen 51%.

Schoolverlaters wiens vader gestorven is of werkend blijken net als in het ASO meest het plan opgevat te hebben om verder te studeren (60%). Zij wiens vader werkloos, gepensioneerd of ziek is studeren minder verder (50, 52 en 43%). In het laatste geval is het aandeel twijfelaars echter nog vrij hoog (18%). Schoolverlaters met werkloze of gepensioneerd vaders willen meer dan gemiddeld werken (39% en 28%). Niemand van de betrokkenen had echter al werk.

In tegenstelling tot het ASO waar kinderen van werkloze moeders nog iets meer bleken verder te studeren in vergelijking met kinderen van werkende moeders is dit in het TSO NIET zo.

Kinderen van de laatste categorie studeren in 60% van de gevallen verder tegen slechts 50% voor kinderen van werkloze moeders. Huisvrouwen scoren iets beter (52%). In de laatste twee gevallen is men dan wel meer van plan om te gaan werken (resp. 26 en 24%).

C. Het BSO

Tabel 8 : De toekomstplannen van de laatstejaars in het BSO volgens beroep vader

Toekomst- plannen	verder studeren	overzitten werken	werken gn. werk	werkn. sept.	plannen leger	weet niet	andere		
Beroep vader									
Niet ingevuld	27,5	1,0	2,9	30,4	13,7	2,9	19,6	2,0	N=102
Zelfstandige	19,4	0,9	12,0	26,9	10,2	9,2	14,8	4,6	N=108
Directeurs hoger kader	34,4	0,0	3,1	25,0	3,1	3,1	21,8	9,4	N= 32
Bedienden	35,6	1,3	5,9	28,4	5,9	6,4	14,4	2,1	N=236
Verkopers	28,6	0,0	14,3	14,3	28,6	0,0	0,0	14,3	N= 7
Land- en tuinbouw	17,7	0,0	11,8	32,4	11,8	11,8	11,8	2,9	N= 34
Arbeiders	31,5	0,9	5,0	31,5	8,3	9,4	10,9	1,5	N=458
Vrij beroep	80,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	N= 5
Beroepsmilitair	48,0	4,0	0,0	24,0	4,0	4,0	16,0	0,0	N= 25

Ook hier kunnen we dezelfde vaststelling maken. Kinderen van directeurs en hoger kader studeren meer verder dan kinderen van arbeiders. Kinderen van zelfstandigen en land- en tuinbouwers studeren op hun beurt nog eens minder verder. In tegenstelling tot ASO en TSO gaat het hier echter NIET om hogere studies maar om zevende jaren en/of aanvullend secundair onderwijs.

Kinderen van land- en tuinbouwers zijn het meest van plan om te gaan werken (68 %). Dan volgen in dalende orde zelfstandigen (58 %), arbeiders (54 %) bedienden (47 %) en directeurs en hoger kader (34 %).

De functie van de moeder heeft hier op het eerste zicht een andere invloed dan in het ASO en TSO. We merken geen noemenswaardig verschil tussen bedienden, arbeiders en huisvrouwen (ongeveer 33 %). In het eerste geval bemerken we echter meer twijfelaars (18,1 %) in vergelijking met de twee andere categorieën (elk ongeveer 12 %).

Kinderen van 'zelfstandige' moeders studeren veel minder verder (16 %) maar wensen veel meer te gaan werken (39 %). Vinden we geen verschil tussen arbeiders en bedienden wat betreft verder studeren dan is dit wel het geval voor het al of niet gaan werken. Kinderen van arbeidsters wensen in 43 % te gaan werken. Voor bedienden is dit slechts 33 %. Kinderen van huisvrouwen tenslotte wensen in 53 % van de gevallen te gaan werken.

De hoedanigheid van de vader sorteert ongeveer hetzelfde effect als in het ASO en TSO. De kinderen van vaders die werken of gestorven zijn wensen meer verder te studeren dan kinderen van werkloze en zieke vaders. In tegenstelling met de andere studievormen blijken kinderen van gepensioneerden hier evenveel verder te studeren dan kinderen van werkenden.

Schoolverlaters wiens vader ziek is wensen in 60 % van de gevallen te gaan werken. Voor de kinderen van gestorven vaders komen we op 57 %. Werkende en gepensioneerde vaders geven ongeveer 51 % en werklozen slechts 42 %. In het laatste geval blijken wel nog 28 % van de betrokkenen te twijfelen.

Kinderen van werkende en gestorven vaders hebben wel in meer gevallen reeds werk gevonden (nl. 6,5 %) in vergelijking met kinderen van werkloze en gepensioneerde vaders nl. 2,8 en 1,6 %.

Net als in het ASO sorteert de hoedanigheid van de moeder een eerder verrassend effect. Kinderen van werkloze moeders blijken meer verder te studeren dan kinderen van werkende moeders (nl. 37,5 en 29 %). Voor huismoeders komen we op 31 %. De aandelen die wensen te werken zijn respectievelijk 44, 41 en 45 %.

Een interessante vraag die zich hierbij opdringt is of er een verschil is, in invloed van sociaal milieu, tussen jongens en meisjes. Zien we een verschil, in verder studeren bvb., tussen jongens en meisjes waarvan de vader directeur is. In de eerste ruwe analyse die wij deden merken wij geen grote verschillen. De invloed van het sociaal milieu is dus vrij homogeen voor de twee geslachten. Verdere analyses zullen echter nog worden uitgevoerd.

2.2.3. Het geslacht

Ook het geslacht wordt geacht een belangrijke variabele te zijn. Uit onze gegevens blijkt dat meisjes in alle drie de studievormen meer verder studeren dan jongens. Dit blijkt uit de volgende tabel

Tabel 9 : Respectievelijke aandelen jongens en meisjes die verder studeren volgens studievormen

	Jongens	meisjes	jongens	meisjes
ASO	89,7	91,0	N = 802	N = 891
TSO	49,3	60,4	N = 594	N = 546
BSO	29,1	32,0	N = 374	N = 632

De invloed op het al of niet naar de arbeidsmarkt gaan is minder duidelijk. In het ASO en BSO zijn meisjes meer van plan te gaan werken. In het TSO zijn de mannen in dat geval.

Tabel 10 : Respectievelijke aandelen jongens en meisjes die van plan zijn te gaan werken volgens studievorm

	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
ASO	1,8	2,6	N = 802	N = 891
TSO	30,1	25,2	N = 594	N = 546
BSO	46,7	54,4	N = 374	N = 633

Een belangrijke vaststelling is echter dat zowel in het BSO als TSO jongens al in meer gevallen werk hebben. In het BSO is dit 5,2 tegenover 1,7 %, in het TSO is dit 7,2 tegenover 5,1 %. In het BSO stelt liefst één op tien laatstejaars meisjes dat ze willen werken maar terugkeren naar

school als ze tegen september geen werk hebben gevonden (het zevende jaar als alternatief voor werkloosheid ?). Ook in het TSO zijn drie keer meer meisjes dan jongens in dat geval (5,7 t.o.v. 2,0). Meisjes zijn dus meer van plan naar de arbeidsmarkt te gaan maar ze lijken minder overtuigd te zijn.

Jongens stellen in alle drie de studievormen de beslissing meer uit dan de meisjes. Die zien we in volgende tabel.

Tabel 11 : Respectievelijke aandelen jongens en meisjes die twifelen, volgens studievorm

	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
ASO	6,1	5,2	N = 802	N = 891
TSO	15,8	11,0	N = 594	N = 546
BSO	17,4	11,2	N = 374	N = 632

2.2.4. Samenvatting

Tot zover deze nogal uitvoerige beschrijving van de verschillen in toekomstplannen al naargelang- het al of niet dubbel van leerjaren;

- sociaal milieu;
- het geslacht.

Daar de veelheid van cijfers misschien verwarrend is, geven we ter besluit nog eens een overzicht van de beïnvloedende variabelen met positief of negatief effect.

1. Verder studeren - positief effect

- studeren in het ASO;
- geen enkel jaar gedubbeld;
- vader is directeur of hoger kader, heeft vrij beroep of is bediende;
- vader werkt of is overleden
- moeder is bediende

- moeder is werkloos of werkt
- leerling is vrouwelijk

2. Verder studeren - negatief effect

- studeren in het BSO
- één of meerdere jaren gedubbeld
- vader is zelfstandige, land- en tuinbouwer of arbeider
- vader is zelfstandige, ziek of werkloos
(uitzondering van gepensioneerde vader in BSO)
- moeder is arbeidster
- moeder is huisvrouw
- leerling is mannelijk

3. Naar de arbeidsmarkt - positief effect

- studeren in BSO
- één of meerdere jaren gedubbeld
- vader is land- en tuinbouwer of arbeider (zelfstandige voor geval BSO)
- vader is werkloos of gepensioneerd (TSO)
vader is ziek of gestorven (BSO)
- moeder is arbeidster of huisvrouw (of zelfstandige voor BSO)
- moeder is werkloos of huisvrouw
- leerling is mannelijk (TSO) en vrouwelijk (BSO)

4. Naar de arbeidsmarkt - negatief effect

- studeren in ASO
- geen enkel jaar gedubbeld
- vader is directeur, hoger kader of bediende
- vader is werkende
- moeder is bediende
- moeder werkt
- leerling is vrouwelijk (TSO) en mannelijk (BSO)

2.3. Zij die al werk hebben

Een klein aandeel leerlingen had al werk voor ze de school verlieten. Zowel in het ASO, TSO, BSO en D.O. gaat het om kleine aandelen zoals men reeds kon aflezen uit tabel 2.

Enkel in BuSO (11,6%) en het Middenstandsonderwijs (49,6%) zijn de aandelen aanzienlijk te noemen.

Uit het voorgaande weten we reeds dat jongens reeds in meer gevallen werk hebben dan meisjes. Daarenboven bleek dat als de vader werkt er meer kans is dat de zoon of dochter reeds werk heeft dan als de vader werkloos is. Een verdere analyse van de tabellen toont bovendien aan dat zonen van zelfstandigen of land- en tuinbouwers ook meer kans hebben om reeds aan het werk te zijn. Het vermoeden bestaat dan ook dat het hier in veel gevallen gaat om personen die in de zaak thuis gaan helpen.

Uit verdere gegevens blijkt dat 40% van degenen die aan het werk zijn volgens eigen zeggen een voltijds contract van onbepaalde duur hebben. Eén op vier heeft een voltijds contract van bepaalde duur. In 13% van de gevallen gaat het om een deeltijds contract van onbepaalde duur. Hetzelfde aandeel vinden we als stagiair terug. Tenslotte vinden we nog 5,7% met een deeltijds contract van bepaalde duur terug.

Voor zij die al werk vonden uit het TSO en het Middenstandsonderwijs vinden we ongeveer dezelfde aandelen in de diverse contractvormen terug. Het aandeel voltijdse contracten van onbepaalde duur ligt hier wel op 47%. In het BSO scoren de voltijdse contracten van bepaalde duur dan weer hoger.

Zij die al werk hebben zijn voor 61% arbeiders, 28% bedienden en 11% zelfstandigen. Deze laatsten komen niet uitsluitend uit het Middenstandsonderwijs maar evenzeer uit het TSO.

Hoe hebben de betrokkenen werk gevonden. Liefst drie kwart vond werk ofwel in het bedrijf waar men reeds in opleiding was (Middenstand) in de zaak thuis, of in een bedrijf of instelling waar de ouders of (in enkele

gevallen) vrienden werken. In nog eens 14% van de gevallen ging de betrokkene zich zelf aanbieden. Een schriftelijke sollicitatie en of een advertentie haalt geen 5%. Tenslotte is slechts 7% van de betrokkenen aan werk geraakt nadat het bedrijf of instelling contact had gezocht. Dit lage percentage kan te maken hebben met het vroege tijdstip waar de enquête plaatsvond. Uit andere gegevens bleek reeds dat we een sterk vermoeden hebben dat de bedrijven pas in juni met actieve recrutering beginnen. We hopen dit in het najaar te kunnen nachecken.

3. BESLUIT

In deze nota brachten we verslag uit van de enquête die we in het derde trimester van het vorig schooljaar voerden in alle scholen van het arrondissement Leuven. In deze enquête peilden we naar de toekomstplannen van de leerlingen.

Traditiegetrouw kunnen we niet anders dan heel tevreden zijn over de respons van de scholen. Van bijna vier op vijf laatstejaars kregen we de schriftelijke vragenlijst terug. Voor een schriftelijke vragenlijst is dit een uitzonderlijke hoge score.

De toekomstplannen van de leerlingen in de verschillende studievormen blijken ongeveer volgens de verwachting. De schatting die we op de persconferentie maakten klopt ongeveer met de verkregen resultaten. Na het ASO stopt bijna niemand met studeren. Slechts 2% van de leerlingen hebben plannen om naar de arbeidsmarkt te gaan en de kans is uiterst gering dat dit aandeel uiteindelijk de geschatte 5% zal overstijgen. Het heeft dus al bij al niet zoveel zin om in ASO scholen een campagne te voeren om potentiële leerlingen die van plan zijn te stoppen naar het TSO te doen overgaan. Dit aandeel is te klein om met een dergelijke campagne succes te hebben. De jonge werklozen met enkel een ASO-kwalificatie op zak zijn dus in de meeste gevallen niet gestopt na het ASO maar hebben hun hogere studies niet afgemaakt. Dit lijkt ons een ietwat ander probleem.

Ook het TSO wordt meer en meer een doorstroomonderwijs. Slechts 28% heeft plannen om te gaan werken; Eén op acht laatstejaars twijfelt echter nog. Het BSO blijft een finaliteitsonderwijs. De verderstuderenden zijn hier vooral zesdejaars die beslissen een zevende jaar te volgen. Ook hier twijfelt nog één op acht. In het D.O. en BuSO tenslotte is het aandeel dat wenst te gaan werken lager dan verwacht. In het D.O. is het aandeel twijfelaars groot (één op vijf), in het BuSO doen twee op vijf laatstejaars nog een extra vijfde jaar bij. Het Middenstandsonderwijs tenslotte is heel sterk arbeidsmarktgericht. Bijna iedereen wil gaan werken (uitzondering voor zo'n 10% twijfelaars).

In een volgend deel bespraken we drie factoren die een invloed uitoefenen op deze toekomstplannen. Zowel de schoolloopbaan (al of niet overzitten van leerjaren) , het sociaal milieu (beroep en hoedanigheid ouders) als het geslacht oefenen een invloed uit. Hoe deze invloed precies speelt is niet direct duidelijk. We stellen enkel vast.

Tenslotte wijdden we nog enige aandacht aan degenen die reeds werk hadden voor ze de schoolbanken verlieten. Het gaat om kleine aandelen (met uitzondering van het Middenstandsonderwijs). Belangrijk is hier wel dat de meeste betrokkenen werk vonden op een vrij informele wijze (thuis, bedrijf waar opleiding werd gevolgd, bedrijf waar vrienden werken. De formele kanalen spelen blijkbaar pas mee op het moment dat men de school verlaat.

BIJLAGEN

1. Toekomstplannen van de laatstejaars in het secundair onderwijs per richting (TSO - BSO)
2. Toekomstplannen van de laatstejaars in het Middenstandsonderwijs per richting
3. Kruistabel aantal jaren gedubbeld en beroep vader
4. Kruistabel hoedanigheid vader en aantal jaren gedubbeld
5. Kruistabel aantal jaren gedubbeld en beroep moeder
6. Kruistabel hoedanigheid moeder en aantal jaren gedubbeld
7. Aandelen per richting (ASO - TSO - BSO) die al of niet jaren dubbelden
8. Beroep vader per richting (ASO - TSO - BSO)
9. Beroep moeder per richting (ASO - TSO - BSO)
10. Aantal jaren gedubbeld per onderwijsvorm, opgesplitst volgens geslacht

BIJLAGE 1 : Toekomstplannen van de laatstejaars in het secundair onderwijs per richting (TSO, BSO)

	ELEKTRICITEIT										MECHANICA				
	Elektriciteit	Elektro-Mechanica	Elektronica	Elektro-Technieken	Auto-Techniek	Mechanica	Elektricititeit	Mechanische Vormgevingstechn.	Fijmechanische Technieken	Regeltechniek	Computergestuurde Werktuigmachines	Telecommunicatie	Industriële Informatica	TOTAAL	
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Verder studeren	31,4	27,3	59,4	20,0	11,4	46,9	25,0	50,0	23,8	8,3	0,0	62,5	73,3	35,8	35,8
Zittenblijven	0,0	0,0	1,5	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Werken, reeds werk	8,6	9,1	1,5	10,0	11,4	6,3	0,0	5,6	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	5,4	5,4
Werken, geen werk	31,4	18,2	7,3	20,0	14,3	9,4	25,0	22,2	42,9	41,7	40,0	12,5	6,7	20,1	20,1
Werken, geen werk	2,9	0,0	2,9	0,0	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0
Terug naar school															
Stoppen met studeren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet werken															
geen plannen, leger	14,3	15,2	2,9	10,0	28,6	3,1	0,0	5,6	4,8	25,0	0,0	25,0	0,0	11,7	11,7
Weet niet	5,7	30,3	17,4	26,7	20,0	21,9	50,0	16,7	28,6	16,7	60,0	0,0	20,0	19,8	19,8
Andere	5,7	0,0	7,3	10,0	5,7	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0
TOTAAL	100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100%										100% = 100% = 100% = 100% = 100% = 100%				
	35	33	69	30	35	32	4	18	21	36	5	16	15	349	349

CHEMIE

	Chemie	Bio- chemie	Bio- techniek	Industriële chemie	Totaal
Toekomstplannen					
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	60,0	72,7	93,7	44,4	73,1
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	0,0	0,0	6,3	0,0	1,9
Werken, geen werk	20,0	13,6	0,0	22,2	11,5
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	4,5	0,0	22,2	5,8
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
geen plannen, leger	20,0	4,6	0,0	11,1	5,8
Weet niet	0,0	4,6	0,0	0,0	1,9
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 5	100% = 22	100% = 16	100% = 9	100% = 52

HANDEL						
	Informatica	Bedrijfs- informatica	Boekhouden informatica	Handel & Administratie	Secretariaat Talen	Toerisme
Toekomstplannen						
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	0,0	68,4	48,7	60,6	54,0	68,2
Zittenblijven	0,0	0,0	1,3	1,1	0,0	0,0
Werken, reeds werk	0,0	1,3	2,6	0,0	2,0	0,0
Werken, geen werk	25,0	8,9	5,1	13,8	20,0	4,6
Werken, geen werk Terug naar school	25,0	5,1	7,7	8,5	6,0	0,0
Stoppen met studeren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet werken						
Geen plannen, leger	0,0	5,1	5,1	0,0	4,0	4,6
Weet niet	50,0	8,9	24,4	13,8	12,0	13,6
Andere	0,0	2,5	5,1	2,1	2,0	9,1
TOTAAL	100% = 4	100% = 79	100% = 78	100% = 94	100% = 100	100% = 22 377

KLEDING			
	Mode kleding	Kleding	Totaal
Toekomstplannen			
Niet ingevuld	0,0	0,0	1,3
Verder studeren	87,5	33,3	46,2
Zittenblijven	0,0	4,2	3,1
Werken, reeds werk	0,0	0,0	0,0
Werken, geen werk	12,5	54,2	43,8
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	0,0	0,0
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0
geen plannen, leger	0,0	0,0	0,0
Weet niet	0,0	4,2	3,1
Andere	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 8	100% = 24	100% = 32

VERZORGING

	Bio- Esthetiek	Schoonh. verz.	Esth. Lich. verz.	Totaal

Toekomstplannen

Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	100,0	46,9	0,0	47,0
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, geen werk	0,0	26,5	88,9	31,8
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	10,2	0,0	7,6
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0
geen plannen, leger	0,0	0,0	0,0	0,0
Weet niet	0,0	10,2	0,0	7,6
Andere	0,0	6,1	11,1	6,1

TOTAAL	100% =	100% =	100% =	100% =
	8	49	9	66

	Verpl. Aspir.	Soc. Tech.	Bijz. jeugd- zorg	Hotel
Toekomstplannen				
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	75,9	79,7	52,8	17,7
Zittenblijven	0,0	1,6	0,0	0,0
Werken, reeds werk	0,0	1,6	5,6	17,7
Werken, geen werk	10,3	1,6	30,6	17,7
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	4,7	0,0	0,0
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0
geen plannen, leger	0,0	0,0	2,8	11,8
Weet niet	10,3	7,8	5,6	29,7
Andere	3,5	3,1	2,8	5,9
TOTAAL	100% = 29	100% = 64	100% = 36	100% = 100

INDUSTRIELE & TECHNISCHE

	Industriële wetenschappen	Technische wetenschappen	Totaal

Toekomstplannen

Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	88,9	90,4	89,6
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	3,7	1,9	2,8
Werken, geen werk	1,9	1,9	1,9
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	0,0	0,0
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0
geen plannen, leger	0,0	0,0	0,0
Weet niet	3,7	5,8	4,7
Andere	1,9	0,0	0,9

TOTAAL	100% =	100% =	100% =
	54	52	106

METAAL									
	Auto- mechanica	Elektrische installaties	Klimatisatie	Lassen Constructie	Metaal- bewerkingen	Werktuig machines	Fotolassen	Totaal	
Toekomstplannen									
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	22,9	27,3	16,7	39,1	40,0	60,0	0,0	28,1	
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	3,3	
Werken, reeds werk	2,9	9,1	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0	5,8	
Werken, geen werk	28,6	18,2	16,7	4,4	0,0	0,0	66,7	19,8	
Werken, geen werk	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,8	
Terug naar school									
Stoppen met studeren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Niet werken									
geen plannen, leger	28,6	15,2	50,0	17,4	0,0	40,0	33,3	22,3	
Weet niet	11,4	30,3	16,7	26,1	10,0	0,0	0,0	18,2	
Andere	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	
TOTAAL	100% = 35	100% = 33	100% = 6	100% = 23	100% = 10	100% = 5	100% = 9	100% = 121	

HOUTBEWERKING					CARROSSERIE				
	Hout	Industriële Meubelmakerij	Meubelmakerij	Schrijnwerkerij	Restauratie	TOTAAL	Frame	Carrosserie	TOTAAL
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	5,0
Verder studeren	38,5	14,3	65,5	33,3	0,0	40,0	0,0	46,2	30,0
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	0,0	7,1	6,9	11,1	16,7	7,5	14,3	15,4	15,0
Werken, geen werk	0,0	7,1	6,9	27,8	16,7	11,3	28,6	7,7	15,0
Werken, geen werk Terug naar school	15,4	0,0	3,5	0,0	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Geen plannen, leger	30,8	21,4	10,3	16,7	50,0	20,0	57,1	15,4	30,0
Weet niet	15,4	28,6	3,5	11,1	0,0	11,3	0,0	7,7	5,0
Andere	0,0	21,4	3,5	0,0	16,7	6,3	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 13.	100% = 14	100% = 29	100% = 18	100% = 6	100% = 80	100% = 7	100% = 13	100% = 20

SANITAIR

	Sanitair	Sanitaire Installatie	Centrale Verwarming	Totaal
Toekomstplannen				
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	33,3	60,0	0,0	25,0
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	11,1	0,0	0,0	4,2
Werken, geen werk	11,1	0,0	50,0	25,0
Werken, geen werk Terug naar school	22,2	0,0	10,0	12,5
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0
Geen plannen, leger	0,0	40,0	20,0	16,7
Weet niet	22,2	0,0	10,0	12,5
Andere	0,0	0,0	10,0	4,2
TOTAAL	100% = 9	100% = 5	100% = 10	100% = 24

PERSONENVERZORGING					HAARTOOI			
Personen- verzorg.	Personen- verzorg.	Gezins- & Sanitair	Gezins- & Nijver- heids techn.	Kinder- verz.	Totaal	Haartooi	Haar- stylist Grimeur	Totaal
Toekomstplannen								
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	11,1	0,0	33,9	41,2	33,7	44,2	4,4	35,0
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	7,4	0,0	3,1	4,1	4,1	2,6	13,0	5,0
Werken, geen werk	63,0	100,0	38,5	37,1	42,0	13,0	56,5	23,0
Werken, geen werk Terug naar school	0,0	0,0	12,3	9,3	9,3	18,2	0,0	14,0
Stoppen met studeren Niet werken	3,7	0,0	0,0	0,0	0,5	1,3	4,4	2,0
Geen plannen, leger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	1,0
Weet niet	11,1	0,0	12,3	7,2	9,3	16,9	8,7	15,0
Andere	3,7	0,0	0,0	0,0	0,5	2,6	13,0	5,0
TOTAAL	100% = 27	100% = 3	100% = 65	100% = 1	100% = 193	100% = 77	100% = 23	100% = 100

HOTEL		HOMOLOGATIEJAAR				KANTOOR
Hotel	Hotel- administratie Onthaal	Totaal	Hom.	Kantoor	Kantoor- automatisering	Totaal
Toekomstplannen						
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,5
Verder studeren	25,5	23,2	7,9	40,5	13,2	30,9
Zittenblijven	3,9	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	7,8	10,7	7,9	4,0	2,9	3,6
Werken, geen werk	11,8	12,5	42,1	20,6	66,2	36,6
Werken, geen werk Terug naar school	11,8	10,7	10,5	12,7	10,3	11,9
Stoppen met studeren Niet werken	10,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,5
Geen plannen, leger	11,8	12,5	26,3	0,8	1,5	1,0
Weet niet	21,6	19,6	5,3	20,6	4,4	14,9
Andere	5,9	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 51	100% = 56	100% = 38	100% = 126	100% = 68	100% = 194

KLEDING						
	Kleding	Maatconfectie Verkoop	Verkoop	Verkoop Boetiek	Winkelbeheer & Etalage	Modelleren Styleren
Toekomstplannen						
Niet ingevuld	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	31,8	6,7	58,3	52,0	0,0	52,9
Zittenblijven	0,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0
Werken, reeds werk	6,8	13,3	0,0	0,0	14,3	0,0
Werken, geen werk	36,4	73,3	8,3	24,0	71,4	17,7
Werken, geen werk Terug naar school	11,4	0,0	0,0	8,0	4,8	5,9
Stoppen met studeren Niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Geen plannen, leger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Weet niet	11,4	0,0	33,3	8,0	9,5	23,5
Andere	0,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 44	100% = 15	100% = 12	100% = 25	100% = 21	100% = 17
						100% = 134

BIJLAGE 2 : Toekomstplannen van de laatstejaars in het Middenstands-
onderwijs per richting

	Klein- handel	Bakker	Garage	Kapster	Kapper Heren	Slager
Niet ingevuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verder studeren	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zittenblijven	2,9	0,0	0,0	5,3	0,0	0,0
Werken in bedrijf waar opleiding werd gevolgd	31,4	40,0	41,2	36,8	50,0	44,4
Werken in ander bedrijf dan waar opleiding werd gevolgd	0,0	30,0	8,8	31,6	0,0	11,1
Werken, maar nog geen werk	37,1	20,0	20,6	21,1	0,0	0,0
Stoppen met studeren, maar niet werken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Geen plannen, leger	0,0	10,0	20,6	0,0	50,0	33,3
Weet niet	22,9	0,0	8,8	0,0	0,0	11,1
Andere	2,9	0,0	0,0	5,3	0,0	0,0
TOTAAL	100% = 35	100% = 10	100% = 34	100% = 19	100% = 4	100% = 9

BIJLAGE 3 : Kruistabel aantal jaren gedubbeld en beroep vader

Aantal jaren gedubbeld	0	1	2	3 en meer	
Beroep vader					
Niet ingevuld	52,9	31,3	11,0	4,8	N = 272
Zelfstandige	59,0	27,9	11,0	2,1	N = 402
Directeur	68,3	21,2	8,1	2,4	N = 372
Bediende	63,4	25,4	9,0	2,2	N = 1.514
Verkoper	60,6	30,3	3,0	6,1	N = 33
Land- & tuinbouw	71,2	23,4	5,4	0,0	N = 111
Arbeider	64,1	25,4	8,3	2,2	N = 1.165
Vrij beroep	69,5	19,0	9,5	2,0	N = 95
Beroepsmilitair	59,7	23,7	14,9	1,7	N = 114
TOTAAL	63,1	25,4	9,0	2,5	N = 4.078

BIJLAGE 4 : Kruistabel hoedanigheid vader en aantal jaren gedubbeld

Aantal jaren gedubbeld					
	0	1	2	3 en meer	
Beroep vader					
Werkend	64,6	25,0	4,4	2,0	N = 3.427
Werkloos	61,9	25,8	11,3	1,0	N = 97
Gepensioneerd	62,1	24,6	8,7	4,6	N = 195
Ziek	59,4	21,8	15,0	3,8	N = 133
Overleden	47,5	33,6	14,6	4,3	N = 137
TOTAAL	63,1	25,4	9,0	2,5	N = 4.081

BIJLAGE 5 : Kruistabel aantal jaren gedubbeld en beroep moeder

Aantal jaren gedubbeld	0	1	2	3 en meer	
Beroep vader					
Niet ingevuld	59,7	24,0	10,3	6,0	N = 233
Zelfstandige	56,3	29,6	13,1	1,0	N = 206
Directeur	65,8	23,7	7,9	2,6	N = 38
Bediende	66,8	24,6	6,7	1,9	N = 1.076
Verkoper	63,6	21,2	12,1	3,1	N = 33
Land- & tuinbouw	57,1	38,1	4,8	0,0	N = 21
Arbeider	61,6	28,3	7,9	2,2	N = 378
Vrij beroep	69,6	21,7	8,7	2,0	N = 23
Huisvrouw	62,5	25,1	10,0	2,4	N = 2.069
TOTAAL	63,1	25,4	9,0	2,5	N = 4.077

BIJLAGE 6 : Kruistabel hoedanigheid moeder en aantal jaren gedubbeld

Aantal jaren gedubbeld	0	1	2	3 en meer	
Beroep vader					
Werkend	64,5	26,0	7,6	1,9	N = 1.545
Werkloos	68,0	22,4	8,0	1,6	N = 125
Gepensioneerd	53,6	28,6	14,3	3,5	N = 56
Ziek	63,4	22,0	9,8	4,8	N = 41
Huisvrouw	62,8	25,1	9,7	2,4	N = 2.198
Overleden	34,5	44,8	13,8	6,9	N = 29
TOTAAL	63,2	25,4	9,0	2,5	N = 3.994

BIJLAGE 7 : Aandelen per richting (ASO - TSO - BSO) die al of niet jaren dubbelden

Aantal jaren gedubbeld	0	1	2	3	N
Richting					
ASO					
Economische	74,3	20,0	5,0	0,8	645
Klassieke	91,7	6,6	0,6	1,2	349
Menswetenschappen	46,9	43,2	8,1	1,8	111
Wiskunde/Wetenschappen	80,4	14,9	3,5	1,2	509
Sport	35,5	35,5	19,4	9,2	31
TSO					
Mechanica, elektriciteit	41,1	31,9	19,1	7,5	349
Chemie	51,9	25,0	19,2	3,9	52
Handel	45,5	34,8	16,8	3,0	377
Kleding	62,5	34,4	3,1	0,0	76
Verzorging	62,5	31,3	6,3	0,0	66
Sociaal technische	62,5	31,3	4,7	1,6	64
Industriële en technische wetenschappen	68,4	22,8	6,3	6,7	106
BSO					
Metaal	48,3	35,8	14,2	1,7	120
Hout	68,8	27,5	3,8	0,0	80
Verzorging	65,1	29,2	5,2	0,5	192
Haartooi	64,0	29,0	3,0	4,0	100
Hotel	39,3	41,1	16,1	3,6	56
Kantoor	54,7	35,0	8,3	2,1	192
Kleding & verkoop	66,4	24,6	7,5	1,6	134

BIJLAGE 8 : Beroep vader per richting (ASO - TSO -BSO)

Beroep vader	NVT	Zelf-standige	Directeur Hoger kader	Bediende	Verkoper	Landbouw Tuinbouw	Arbeider	Vrij Beroep	Militair	Rest	N
RICHTING ASO											
Economische Wetenschappen	3,9	11,0	10,5	46,7	1,7	1,9	18,8	2,2	3,4	0,0	645
Latijnse	1,7	4,9	24,4	42,1	0,6	4,3	8,6	10,9	2,6	0,0	349
Menswetenschappen	4,5	9,0	12,6	49,6	0,9	1,8	18,0	0,0	2,7	0,9	111
Wiskunde wetenschappen + WB	3,3	7,1	18,5	47,4	0,6	3,0	13,4	4,1	2,8	0,0	509
L.O. + sport	3,2	16,1	6,5	51,6	0,0	0,0	16,1	0,0	6,5	0,0	31
RICHTING TSO											
Mechanica-elekt.	6,2	6,6	3,6	41,6	0,7	1,0	34,1	2,0	3,9	0,3	349
Elektronica	5,8	7,7	11,5	34,6	0,0	0,0	38,5	0,0	1,9	0,0	52
Handel	6,4	13,3	6,4	40,2	1,1	1,3	29,0	0,3	2,1	0,0	377
Kleding	3,1	25,0	0,0	21,9	0,0	3,1	46,9	0,0	0,0	0,0	76
Verzorging	6,3	7,8	3,1	34,4	0,0	1,6	40,6	6,3	0,0	0,0	66
Sociaal technische	4,7	10,9	3,1	45,3	1,6	4,7	25,0	1,6	3,1	0,0	64

BIJLAGE 8 : vervolg

Beroep vader	NVT	Zelf-standige	Directeur Hoger kader	Bediende	Verkoper	Landbouw Tuinbouw	Arbeider	Vrij Beroep	Militair	Rest	N
RICHTING BSO											
Metaal - lassen	9,2	11,7	0,8	20,0	0,0	8,3	45,0	0,8	3,3	0,8	120
Haartooi	10,0	9,0	3,0	26,0	1,0	4,0	45,0	0,0	2,0	0,0	100
Hotel	12,5	10,7	3,6	32,1	3,6	0,0	37,5	0,0	0,0	0,0	56
Kantoor	7,3	17,2	3,1	27,6	0,5	1,0	39,6	0,5	3,1	0,0	192
Verzorging	10,4	6,8	4,7	24,5	1,0	3,7	45,3	1,0	2,6	0,0	192
Hout	10,0	8,8	2,5	20,0	1,3	1,3	53,8	1,3	1,3	0,0	80
Kleding & verkoop	11,9	11,9	3,7	17,9	0,0	4,5	45,5	0,0	4,5	0,0	134

BIJLAGE 9 : Beroep moeder per richting (ASO - TSO - BSO)

Beroep moeder	NVT	Zelf-standige	Directeur Hoger kader	Bediende	Verkoper	Landbouw Tuinbouw	Arbeider	Vrij Beroep	Huis- vrouw	Rest N
RICHTING ASO										
Economische Wetenschappen	3,7	4,3	1,2	35,0	0,9	0,0	6,8	0,6	47,3	645
Latijnse	2,0	3,2	2,3	49,6	0,6	0,3	2,6	2,6	37,0	349
Menswetenschappen	4,5	6,3	0,0	37,8	0,9	0,0	9,0	0,0	41,4	111
Wiskunde weten- schappen + WB	4,9	3,5	1,8	39,3	0,8	0,0	4,5	1,4	43,8	509
L.O. + sport	6,5	9,7	3,2	38,7	0,0	0,0	6,5	0,0	35,5	31
RICHTING TSO										
Mechanica-elektr.	6,9	6,2	0,3	19,3	0,7	0,3	12,1	0,0	54,1	305
Elektronica	7,7	7,7	0,0	32,7	1,9	0,0	11,5	0,0	38,5	52
Handel	7,5	6,1	0,8	23,7	1,1	0,3	9,3	0,0	51,3	376
Kleding	3,1	3,1	3,1	6,3	3,1	0,0	18,8	0,0	62,5	32
Verzorging	4,7	4,7	0,0	23,4	0,0	1,6	15,6	1,6	46,9	64
Sociaal technische	3,1	4,7	0,0	25,0	1,6	1,6	10,9	0,0	53,1	64

BIJLAGE 9 : vervolg

Beroep moeder	NVT	Zelf-standige	Directeur Hoger kader	Bediende	Verkoper	Landbouw Tuinbouw	Arbeider	Vrij Beroep	Huisvrouw	Rest N
RICHTING BSO										
Metaal - lassen	4,2	5,8	0,0	13,3	0,0	1,7	9,2	0,8	64,2	120
Haartooi	5,0	8,0	0,0	10,0	1,0	2,0	17,0	0,0	57,0	100
Hotel	7,1	10,7	0,0	21,4	0,0	1,8	7,1	0,0	51,8	56
Kantoor	9,4	7,3	1,0	10,9	0,5	0,5	10,9	0,0	58,9	192
Verzorging	4,2	4,2	0,5	11,5	0,5	0,5	16,2	0,5	62,0	192
Hout	10,0	1,3	0,0	18,8	0,0	1,3	16,3	0,0	52,5	80
Kleding & verkoop	6,7	7,5	0,0	9,7	0,8	3,0	55,2	0,0	60,5	134

BIJLAGE 10 : Aantal jaren gedubbeld per onderwijsvorm, opgesplitst volgens geslacht

		0	1	2	3 en meer	N
ASO	jongens	69,7	21,8	6,1	2,4	802
	meisjes	83,3	13,8	2,6	0,3	891
	TOTAAL	76,9	17,6	4,3	1,3	1.693
TSO	jongens	39,6	33,2	20,0	7,3	594
	meisjes	59,0	29,9	10,4	0,7	546
	TOTAAL	48,9	31,6	15,4	4,1	1.140
BSO	jongens	51,1	31,8	15,0	2,1	374
	meisjes	64,1	29,1	5,2	1,6	632
	TOTAAL	59,2	30,2	8,8	1,8	1.006
BuSO	jongens	62,5	25,0	6,3	6,3	48
	meisjes	87,1	3,2	6,5	3,2	31
	TOTAAL	72,5	16,3	6,3	5,0	79
Middenstand	jongens	30,3	51,5	15,2	3,0	66
	meisjes	55,3	34,0	6,4	4,3	47
	TOTAAL	40,7	44,3	11,5	3,5	113

